

Це війна. Це битва за цінності й майбутнє Європи,... кордон якої захищає Україна

«Точка неповернення». Що протиставити збройній агресії Росії

Постійне нарощування військової присутності Росії на території східних регіонів нашої держави, яке протягом тривалого часу Захід уперто відмовлявся кваліфікувати як вторгнення (вважаючи проникненням, допомогою чи спонсоруванням терористів), уже давно перетворило війну в Україні на конфлікт постнаціонального типу. Не бажаючи відступати від намічених «завдань», чинний режим РФ ледь погоджується на окремі ситуативні двосторонні домовленості, постійно порушуючи навіть схвалені правила процедури. Тому необхідність рішучих дій з припинення збройної агресії навряд чи залишить вітчизняному керівництву час на проросійські сентименти. Та й Захід уже давно мав би відмовитися від них.

Ураховуючи динаміку воєнного наступу з боку Кремля, російсько-українська війна може швидко перетворитися на конфлікт планетарного масштабу. «Це війна не лише за регіональне домінування. Це битва за цінності й майбутнє Європи, ... кордон якої тепер захищає Україна», – підкреслив Президент України Петро Порошенко, виступаючи перед учасниками Спеціального засідання Європейської ради 30 серпня 2014 року.

Проведені ним дво- та багатосторонні переговори з представниками держав – членів ЄС, постійні застерєження щодо поширення «російської небезпеки» та потенційної можливості безповоротної трансформації пацифістської реальності всіх європейців таки дістали підтримку Брюсселя. Однак для нашої держави нагальним залишається питання конкретних практичних заходів, котрі дали б змогу зупинити загарбника України. Адже анонсоване поновлення роботи Тристоронньої контактної групи (за участю представників ОБСЄ, України та РФ) навряд чи сприятиме ефективній імплементації Мирного плану для Донбасу та нормалізації ситуації шляхом переговорів: офіційний Київ не має наміру визнати представників так званих ЛНР та ДНР як легітимних, повноважних учасників перемовин і, тим паче, як виразників інтересів населення Луганської та Донецької областей. У свою чергу, російська сторона наполягає на цьому, намагається ввести в оману світ, говорячи про відсутність доказів ведення війни проти України. РФ намагається подати агресію як громадянський конфлікт у самій Україні. Завуальована воєнна тактика залучення бойовиків і найманців, навіть за умови систематичного постачання військової техніки та активної вогневої підтримки антиукраїнських сил з боку армійських формувань РФ, призвела не до розколу української нації та сепаратизації, а, навпаки,

підняла всю державу й суспільство на захист Вітчизни. Тож захоплення 27 серпня (а за деякими даними, введення військ 24 серпня на підконтрольну терористам територію) регулярними частинами російської армії міста Новоазовськ (Донецька обл.), котре експерти вважають спробою прокласти «коридор» із території РФ до окупованого нею Кримського півострова чи вдалим маневром для усунення частини українських збройних сил від бойових дій у Донецькій та Луганській областях, – пряме свідчення одержимості Путіна ідеєю підкорення України. І він не має наміру зупинитися. Спираючись на захмарні рейтинги та чи не цілковиту суспільну підтримку своїх дій з боку обдурених телепропагандою пересічних росіян, він прагне й надалі тиснути на нашу державу економічно, підривати її інфраструктурний потенціал, ігнорувати керівництво, намагаючись представити його для співвітчизників як нелегітимне. Головний окупант сподівається, що відчинить двері «Руському міру», оберне в нього Україну й повалить владу в Києві.

Єдине, чого гравець «іду на ви» не взяв до уваги у своєму холодному нелюдському розрахунку препаратора, то це власний народ, сини якого повертатимуться у трунах «вантажом 200». Він думає, що, потопивши в крові своїх співвітчизників, зрівнявши їхні безіменні й лише пронумеровані могили із землею, і далі царюватиме в «оболваненій», надуреній Росії. Тільки правда про велику інформаційну брехню Путіна, виголошену його прихвостнями з телеканалів, здатна його зупинити. Однак це не закінчиться лише зупиненням. Росіяни його посадять на кілок... Утім, для того, щоб правда таки знайшла дорогу й не збилася на манівці, потрібні зусилля і самих росіян, і України, і світу.

А поки безкарною залишатиметься відверта брехня і в самій Росії, і в країнах, на які виливають отруту з «Раша тудей», і навіть виго-

товляють свій «Юкрейн тудей», щоб спотворити український телепродукт, цілому світові буде невтямки, що монстр прокинувся, людожер наступає...

Західний світ у цьому контексті ніяк не хоче знімати рожеві окуляри. Хоча й долучається до процесу припинення протистояння хвилями стурбованостей. На жаль, модерна світова політика так і не спромоглася зменшити залежність акторів від їхніх егоїстичних національних інтересів, що істотно обмежує рівень втручання держав у протиборство третіх сторін. Так, згідно з висновками Європейської ради, схваленими 30 серпня, держави – члени ЄС «залишаються вкрай стурбованими» запеклими боями, що точаться у Східній Україні, та продовжують рішуче засуджувати незаконну анексію Криму. У зв'язку з цим вони знову заявили про нагальну потребу припинення постачання зброї та військової техніки з боку РФ, а також закликали її вивести свої збройні сили з території України. Причому першим кроком на шляху до прийняття виваженого політичного рішення щодо врегулювання ситуації має стати взаємоузгоджене припинення вогню, відновлення контролю над українсько-російським кордоном, а також термінове звільнення всіх заручників, захо-

Росія спонсорує тероризм

У ніч на 29 серпня 2014 року Президент РФ Володимир Путін офіційно закликав терористичні угруповання так званих ДНР та ЛНР (назвавши їх «ополченням Новоросії») відкрити «гуманітарний коридор» для українських військовослужбовців, які опинилися в оточенні під м. Іловайськ Донецької області, щоб надати їм можливість безперешкодно вийти з району бойових дій.

Отже, Путін продемонстрував безпосередній вплив на терористичні угруповання так званих ДНР і ЛНР.

плених незаконними озброєними групами, та ув'язнених осіб, котрі утримуються на території РФ.

Хоча сьогодні чітко зрозуміло, що такі заклики не мають особливого впливу на практичну діяльність російського окупанта. Та й самі євросиночки прагнуть мінімізувати негативний ефект економічних обмежень, запроваджених контрагентами на двосторонній основі. І якщо Франція, Велика Британія та Німеччина (опікуючись створеними силами Заходу міжнародним порядком) намагаються посилити тиск на Кремль, аби завадити подальшому переформатуванню регіональної мережі політичних центрів сили, то, наприклад, Словаччина й Угорщина прагнуть насамперед забезпечити життєздатність власних економік і стабільність фінансового сектору. А новообрані Голова Європейської ради Дональд Туск (котрий нині обіймає посаду Прем'єр-міністра Польщі) та Високий представник ЄС з питань закордонних справ і політики безпеки Федеріка Могеріні (міністр закордонних справ Італії) переконані, що 28 держав – членів організації повинні бути «відважними, але не радикальними», розглядаючи питання розв'язання кризи в Україні. Більше того, пані Могеріні вже давно відома в політичних колах своєю аж надто прихильною позицією до РФ, котра є одним із найбільших енергетичних партнерів Італії (частка Росії в загальному обсязі енергетичного імпорту Риму становить близько 30%). І це було б зрозуміло, якби й справді йшлося про «питання розв'язання кризи в Україні», а не, по суті, війну проти України та в її обличчя проти самої Європи. Невже європейські високопосадовці гадають, що окупант позбавить себе задоволення спробувати поставити на коліна не тільки таку горділиву Україну, а й стару капризну Європу? Він сподівається на холодну... Матінку вже беруть дрижаки. А хазяїн «Газпрому» вже ковтає слину від задоволення від улещувань, які він уже скуштував і які йому ще піднесуть ситі партнери, котрі бояться зимової холоднечі. Тож не дивно, що вже у вересні 2014 року відбудуться тристоронні консультації ЄС – Україна – РФ, які мають на меті узгодження позицій сторін із питань енергетики та повноцінного функціонування поглибленої та всеохопної зони вільної торгівлі між нашою державою та Євросоюзом.

Намагаючись вирішувати безпекові питання спільно зі США, ЄС залишається сам на сам із енергетичними проблемами, тому все ще прагне «прикрити тили» у відносинах із російським «Газпромом» незалежно від ситуації в Україні. У розпал воєнних дій на Сході нашої держави, Комісар ЄС з питань енергетики Гюнтер Оттінгер 29 серпня провів зустріч із міністром енергетики Росій-

ської Федерації Олександром Новаком, під час якої намагався отримати від російської сторони гарантії безпеки транзиту газу до Європи територією України, узгодити правові та технічні аспекти реалізації проекту «Південний потік», а також питання, пов'язані з функціонуванням енергетичного діалогу Росія – ЄС. А готуючись до тристоронніх консультацій щодо імплементації Угоди про асоціацію Україна – ЄС, офіційний Кремль узагалі заявив про можливість внесення змін до тексту документа або тих його додатків, «які викликають стурбованість і становлять певні ризики для Росії». Цікаво, що офіційний Брюссель, завше вважаючи домовленості такого ґатунку елементом виключного двостороннього діалогу контрагентів, сьогодні йде на поступки РФ. Можливо, застосування цієї тактики має переконати її керівництво змінити свою політику щодо України. Хоча, ймовірно, вона сприятиме нормалізації відносин по лінії Брюссель – Москва.

Утім, тісно співпрацюючи в тандемі зі США, ЄС сьогодні робить кроки, котрі за інших обставин могли б не віднайти такої послідовної підтримки в рамках організації в контексті її взаємодії з РФ. Прикладом, порядком денний чергового саміту НАТО в Кардіффі (Велика Британія) 4–5 вересня 2014 року передбачає проведення засідання Комісії Україна – НАТО, однак виключає можливість перемовин із представниками Російської Федерації. Адже, за словами Генерального секретаря НАТО Андерса Фог Расмуссена, альянс готується посилити оборону України. Насамперед ідеться про модернізацію вітчизняної армії, що передбачатиме використання заснованих НАТО трастових фондів для підтримання обороздатності України за напрямками: матеріально-технічне забезпечення, вдосконалення системи управління та зв'язку, кібернетичний захист, а також соціальна адаптація звільнених у запас військовослужбовців. Крім того, чи не ключовим питанням заходу має стати необхідність посилення військової присутності альянсу в країнах Балтії та Польщі й створення нових міжнародних сил швидкого реагування. Таке рішення є прямою відповіддю НАТО на російську агресію в Україні. Нині до реалізації проекту вже залучено Данію, Латвію, Естонію, Литву, Норвегію та Нідерланди. Окрему зацікавленість у його практичному втіленні висловила також Канада. Адже основною метою створеного функціонального контингенту вважаються регулярні навчання та можливість потенційного захисту кордонів держав-членів від російського вторгнення. Зі свого боку, офіційна Москва відкрито заявляє про «недоцільність» такої політики західних партнерів,

бо в перспективі вона може спровокувати нагнітання загрози для всього безпечного простору Європейського континенту. Тому реалізація політики, виробленої у межах НАТО, також не знаходить цілковитої підтримки її членів: Франція, Італія та Іспанія виступають проти ідеї постійної присутності об'єднаних контингентів організації на території Східної Європи, а Німеччина (намагаючись балансувати між Росією та США) стійко утримує позицію нейтралітету. До речі, аналогічні причини гальмують вирішення питання посилення військово-технічної співпраці європейських держав із українським урядом. Єдиною можливістю отримання військової підтримки (хоча й виключно завдяки наданню нелетальних озброєнь) для нашої держави сьогодні залишається поглиблення співробітництва зі США, котрі розглядають питання присвоєння Україні спеціального статусу «основного союзника поза межами НАТО».

Сказано!

«Велика Британія дуже занепокоєна тим, що російське втручання у східній Україні інтенсифікувалося протягом останніх 72 годин», – зазначив Постійний представник Великої Британії при ООН Марк Лайялл Грант, виступаючи під час термінового засідання Ради Безпеки ООН, скликаного 28 серпня у зв'язку із введенням російських військ на територію України.

За його словами, це втручання – порушення суверенітету та територіальної цілісності України з боку РФ, нехтування міжнародними законами та принципами Статуту ООН.

«Росія надала сепаратистам на Сході України близько 100 танків, 70 БТР, 100 ПТКРС (протитанкових керованих реактивних снарядів. – Ред.), 500 протитанкових рушниць та велику кількість артилерійських систем», – заявив сер Грант.

Він підкреслив, що протягом останніх трьох тижнів підтримка сепаратистів із боку РФ значно збільшилася, адже Україна визволила частину своєї території.

Крім того, Надзвичайний і Повноважний Посол США в Україні Джеффри Пайєтт на своїй сторінці в *Twitter* повідомив, що Росія направила на територію України новітні системи ППО, включаючи «Панцир-С1», тому тепер безпосередньо залучена до воєнних дій.

Напередодні НАТО опублікувала супутникові знімки, котрі є прямим свідченням участі російських збройних сил у воєнних операціях на території України.

Натомість держави – члени ЄС схильні обговорювати «постконфліктне відновлення» Донбасу. Реалізуючи так званий «план Меркель», Брюссель надасть Україні 510 млн. євро кредитної макрофінансової допомоги та 250 млн. євро гранту, а також вирішуватиме питання постачання гуманітарної допомоги, яка має полегшити процес підготовки східних регіонів України до зимового періоду. Про готовність долучитися до гуманітарних місій уже заявили лідери Австралії, Німеччини, Італії, Великої Британії, Литви та США. Між іншим, такої можливості не виключає і Президент Казахстану Нурсултан Назарбаєв. Цікаво, що під час проведення 26 серпня консультацій у форматі ЄС – Україна – Євразійська трійка лише лідер Казахстану заявив, що реалізація Угоди про асоціацію Україна – ЄС не становить жодної загрози для економіки його держави. Президент Білорусі Олександр Лукашенко натомість «переймався» організацією пере-

вин і триумфував, бо нарешті домігся «відлиги» у взаємовідносинах із західним світом (адже з огляду на напружені стосунки між офіційним Мінськом і Брюсселем важко було прогнозувати, що європейські чиновники взагалі погодяться брати участь у перемовинах на білоруській території). А от Президент РФ Володимир Путін оминув ключові для України питання, перетворивши анонсовані мирні перемовини на дискусію щодо економічної ситуації на міжнародних ринках. Тим паче що Україна ніяк не спроможеться ратифікувати Угоду про асоціацію з ЄС. Тож є привід «поговорити».

Та намагання російського окупанта сконцентрувати увагу міжнародного політикуму виключно на ефектах, котрі може мати імплементація Угоди про асоціацію Україна – ЄС, є скоріше ключем до забезпечення контактної мережі із зовнішнім світом. За її відсутності західні держави, в принципі, могли б цілковито ізолювати РФ у рамках

пострадянського простору. З другого боку, економічна складова та «бажання» долучитися до переговорів із Україною слугують своєрідним прикриттям агресивної політики РФ на Сході нашої держави. Таку саму функцію виконують і постійні російські «моніторинги» ситуації в галузі прав людини та сумнозвісні гуманітарні конвої, котрі прагнуть оминати й необхідні митні процедури на українському кордоні, й контроль з боку фахівців Міжнародного комітету Червоного Хреста.

Світ безсилий перед безглуздями? Напевно, сама система міжнародних відносин, сформована після завершення Другої світової війни, ще не пройшла достатнього шляху трансформації та оновлень, який дав би змогу відстороняти агресора з найменшими негативними наслідками для інших держав. Виходить, нині саме час для таких змін. Чи розуміють це гравці миру і війни?

7

Позиція правди

Офіцери Збройних Сил України майори Олександр Кандесюк і Олексій Шепелюк, будучи важко пораненими та потрапивши в оточення, підірвали себе і 12 російських десантників. Це сталося 25 серпня ввечері.

Про це 29 серпня повідомила прес-служба Міністерства оборони.

Напередодні відділення ПЗРК на чолі з командиром зенітно-ракетного дивізіону майором Олександром Кандесюком вирушило на посилення 51-ї бригади.

Тоді ж через український кордон прорвалися російські війська зі штатною бойовою технікою. У Міністерстві оборони зазначають, що це 331-й десантний полк, пункт постійної дислокації якого в місті Кострома.

У результаті наступу російських військ на територію України 51-а бригада була оточена. Нападники одразу ж відкрили вогонь з усіх наявних у них засобів ураження.

Станом на вечір 25 серпня більша частина батальйонної тактичної групи була виведена зі строю, військові прийняли рішення іти на прорив з оточення.

Майор Олександр Кандесюк разом із майором Олексієм Шепелюком, командиром зенітно-ракетної батареї, очолили групи прориву разом з своїми відділенням – сержантом і двома солдатами. Та авангард натрапив на засідку. В бою майор Кандесюк дістав декілька поранень. Майор Шепелюк кинувся вивести офіце-

ра з-під вогню, але сам був тяжко поранений.

Решту авангарду обстріляли з кулеметів, мінометів та прямою наводкою самохідної зенітної установки «Шилка». Весь особовий склад зазнав тяжких поранень. Основна група через шквальний вогонь не змогла підійти на допомогу товаришам і, повернувшись до базового табору, зайняла кругову оборону.

Стомовно подальшої долі групи авангарду, очевидці розповідають, що поранених українських бійців оточили 12 російських десантників і, погрожуючи зброєю, намагалися захопити в полон.

Коли вороги, створивши кільце, наблизились на відстань декількох метрів, поранені українські офіцери підвелися з землі та підняли руки. За мить пролунало декілька потужних вибухів, схожих на вибухи гранат. Очевидно, офіцери, не бажаючи здаватися, підірвали себе разом із чисельно ворогоми, що мали кількісну перевагу.

Командування АТО готує Президенту України подання на присвоєння загиблим у бою героям захисникам майору Кандесюку і майору Шепелюку звання Героя

України (посмертно), зазначають у міністерстві.

Додамо, що того ж дня прес-служба силового відомства згодом зняла зі свого сайту цю інформацію, повідомивши у Фейсбуці, що вона уточнюється, триває пошук нових деталей та з'ясування нововиявлених обставин.

Напередодні речник Представництва ЄС в Україні Давид Стулік на своїй Фейсбук-сторінці зазначив, що 27 серпня почалася відкрита російська агресія на територію України. За його словами, Росія повторює кримський сценарій на континентальній частині. Також чиновник зазначив, що в ЄС кожен має почуватися українцем через російську агресію, бо є небезпека для держав-членів.

Однак знову-таки згодом інформація Д. Стуліка зникла, а прес-служба Представництва ЄС поспішила запевнити, що «позиція, висловлена речником представництва Євросоюзу в Україні, є його приватною думкою і не може бути представлена як офіційна позиція». А 29 серпня резолюцією ООН дії Росії названо окупацією території України. Світ обговорює нові санкції щодо РФ.

Іван ПЕТРОВ.